

Název práce^{*†}

Semestrální práce na *Ident* – *Jméno kurzu*

Jméno Příjmení[‡]

Datum, zimní/letní semestr, akademický rok

Abstrakt

V zhruba 3 až 10 krátkých větách shrňte téma práce, respektive řešenou otázku. Uveďte, jaké nástroje jste využili. Musí být zřejmé, k jakým závěrům jste došli. Je vhodné uvést, jaké vaše práce může mít využití. Buďte struční a **konkrétní** („Nejprve jsem provedl detailní analýzu problému sobectví, poté jsem se pokusil o zodpovězení dané otázky na příkladu z České republiky a zakončil jsem práci obšírnou diskuzí.“ je špatně, „Jsou v ČR studenti ekonomie sobečtější než studenti jiných oborů? Dotazníkový průzkum hypotézu potvrzuje. Důvodem je patrně selekce sobeckých jedinců k studiu ekonomie.“ je správně).

Klíčová slova:

jedno- či dvouslovné termíny, obvykle mezi 2 až 6

Klasifikace dle JEL:

asi 1 až 3 kódy dle http://www.aeaweb.org/journal/jel_class_system.php [k 1. květnu 2010]

*Při rozhodnutí, zda-li text číst, bude drtivá většina čtenářů ovlivněna jen jeho názvem. Musí být **maximálně sdělný a specifický**, vyzdvihnout zkoumaný problém, popř. jeho zodpovězení.

†**Jde o nezávaznou, orientační osnovu pro psaní odborné práce.** Pro další rady ke struktuře a obsahu vizte kupř. Bartoň, Petr (2009): Manuál k psaní kvalifikačních prací, dostupný na stránkách Katedry ekonomie NF VŠE, <http://keke.vse.cz/> [k 1. květnu 2010] nebo Eco, Umberto (1997): Jak napsat diplomovou práci. Votobia, Praha. Je zřejmé, že vaše semestrální práce asi nedosáhne odborné hloubky, kterou uvedené návody předpokládají. Snažte se z nich pochopit zejména podstatu, na níž odborné psaní spočívá. Motivovaní zájemci vizte i Cochrane, John H. (2005): Writing Tips for Ph.D. Students, http://faculty.chicagobooth.edu/john.cochrane/research/Papers/phd_paper_writing.pdf [k 1. květnu 2010] nebo Zinsser, William K. (2001): Writing Well: The Classic Guide to Writing Nonfiction. Collins, New York. **Připomínky k osnově (verze 2011-01-10) prosím posílejte na: petr.houdek@vse.cz**, Petr Houdek, Katedra institucionální ekonomie NF VŠE.

‡Váš semestr/ročník a obor studia, fakulta, vysoká škola. E-mailový kontakt/váš web. Případně i poděkování lidem, kteří vám s prací pomáhali.

1 Úvod

Kapitola musí obsahovat: **jakou konkrétní otázku** jste si položili (čím méně obecná, tím vhodnější) a proč je nutné na ni odpovědět.¹ Zde ani jinde neužívejte irelevantní, vágní, plytkou slovní vatu typu: „Myslím si, že téma je důležité, píš o něm, protože mne zajímá.“ nebo truismy typu: „Hospodářský stav země ovlivňuje materiální blahobyť jejich občanů.“

Standardně úvod obsahuje i **shrnutí výsledků**, tj. závěr vaší práce (odborné práce nejsou vtípem, čtenář by se měl dozvědět pointu hned).

Někdy je zde uveden i popis struktury práce (tj. „V části X jsem shrnul dosavadní tematizaci, v části X+1 představuji vlastní hypotézu, v X+2. kapitole se zabývám jejím dokazováním (či empirickým testováním), část X+3 obsahuje shrnutí výsledků, poslední X+4. kapitola je závěrem, kde reaguji na možnou kritiku a představuji další potenciální směry zkoumání.“).

Rozsah této úvodní části je ne více než $\frac{1}{8}$ práce.

2 „Shrnutí současného stavu poznání“

Sem patří shrnutí výsledků, k nimž se ve vámi vybraném tématu v minulosti došlo. Ať už si zvolíte jakékoliv téma, téměř jistě o něm bylo přemýšleno a **je nutné načrtnout dosavadní stupeň poznání**, respektive uvést, v čem minulé generace učenců udělaly chybu.

Pamatujte, že nemusíte být vyčerpávající, čtenáře jen uvádíte do problematiky. Vždy (!) existují protichůdné hypotézy, uvádějte tedy i potenciální kontraargumenty (nejvhodnější je mírně polemický ráz textu).

Zároveň však zůstaňte zaměřeni na zvolené téma a nerozvíjejte se do dalších oblastí, nepíšíte encyklopedii. Někdy však budete muset zavítat do obecnější problematiky. Budete-li zkoumat: „Rozeznají čeští spotřebitelé vepřový prejt od náplně psí konzervy při slepém ochutnávání?“, nenaleznete žádnou studii, na kterou byste mohli navázat. Pojednáte tedy o obecných schopnostech spotřebitelů chuťově diferencovat u různých potravin či nápojů. Zkoumáte-li hodinový příjem pražských zebřáků, můžete shrnout i teorie o lidském altruismu. Závěrem uveďte, jak hodláte vybraný problém zpracovávat v předkládané práci.

Vhodně užívejte reference, odlišujte citace a parafráze.² Užívejte činný rod, nikoliv trpný („je předpokládáno“, „je usuzováno“, „je známo“) – vždy někdo předpokládá a vy musíte uvést zdroj. Trpný rod navíc mnohdy značí, že autor nechce za své názory převzít odpovědnost, s čímž rezonuje i kvalita textu.

Rozsah této části bývá zhruba $\frac{1}{4}$ práce. (Pamatujte, že jde toliko o orientační údaje. V různých oborech je kladen důraz na jiné aspekty práce, kupř. v pojednání z historie nebo z filosofie by byla tato část rozsáhlejší a jiné v této osnově uvedené části by naopak chyběly.)

¹Do poznámky pod čarou uvádějte jen myšlenky/odkazy, které nejsou nezbytné pro váš argument. V nich uvedené jen rozvádí/doplňuje/odkazuje na další relevantní argumentaci, tj. text by se obešel i bez ní.

²Příkladem, věta »Immanuel Kant, jeden z největších etiků, tvrdil, že zabíjení bastardů je dovoleno (Kant 1996/[1797]).« obsahuje parafrázi. Konstatování »Immanuel Kant tvrdil: „Dítě, které přišlo na svět mimo manželství, je narozeno mimo zákon ... a tedy mimo ochranu zákona.“ (Kant 1996/[1797], str. 109).« využívá přímou citaci. Teze »Immanuel Kant zjevně trpěl antisociální poruchou osobnosti.« je spekulace bez uvedení reference a jako takovou byste ji neměli užít (je to však zajímavá otázka k zpracování). Zdroj: Kant, Immanuel (1996/[1797]): The Methaphysics of Morals. Editor: Gregor, M. L., Cambridge University Press, Cambridge.

Kapitolu „Obsah“ u kratších esejí není nutné zařadit, je vyžadována u obsáhlejších, kupř. bakalářských či diplomových prací. Zvažte „komplexnost“ své práce.

Všimněte si, že text je zarovnaný do bloku.

Začne číslování stránek, titulní strana své číslo má, ale neuvádí se.

3 „Vlastní hypotéza/řešení problému“³

Nejdůležitější část, obsahuje **váš přínos** k řešení problému. Vhodná je strategie velmi krátce uvést nosnou myšlenku či hlavní zjištění a až poté popsat, jak jste k nim dospěli. Zná-li čtenář vaše závěry, lépe nahlédne i detailní argumentaci, která k nim vede. Při opačné strategii, při níž jsou závěry odhaleny na konci, má čtenář ztíženo vidět důležitost jednotlivých argumentů, popřípadě je již zapomněl.

Rozsah části je zhruba $\frac{1}{2}$ práce.

Ve vaší práci se kapitoly budou jmenovat dle vybraného tématu, neužívejte názvy kapitol v osnově doslova.

3.1 „Jaká jsou vaše data/východiska“

Nezapomeňte **vždy uvést, odkud jste data (myšlenky, teze, fakta, informace) převzali** či jak jste je získali či dokázali (při rozdílu mezi experimentální, empirickou a teoretickou analýzou). Využíváte-li teoreticko-logickou argumentaci, definujte používané termíny/pojmy a případně zdroj, kde byla daná analýza ukázána či vůči čemu se vymezujete. (Záleží na zaměření vaší práce, bude-li ve formě přehledové studie (review), v níž kriticky zhodnotíte penzum literatury k vybranému problému, tato část de facto splyne s kapitolou o „shrnutí současného stavu poznání“.)

Neuvádějte však všechna zjištěná/vyhledaná data. Píšete-li o efektivitě výdajů na VŠE, je zbytečné do práce zkopírovat celý rozpočet MŠMT (či dokonce státní rozpočet ČR), analyzujete-li dopady části zákonného opatření, je úplná kopie jeho znění rovněž k ničemu. Pro specifikaci dat (či jejich zdroje) často postačuje jen uvést referenci, odkud či jak jste je získali. K jejich detailní interpretaci slouží „kapitola 3.3“.

3.2 „Jaké empirické/teoretické přístupy/metody jste využili“

Zvažte **adekvátnost užitých metod!** Kupř. využíváte-li dotazníku, odkrýváte obvykle, co si respondenti o problému „myslí“ nikoliv „jaká je skutečnost“. Hypotézu, zda-li po výstavbě restaurace McDonald's lidé bydlící v jejím sousedství přiberou na hmotnosti, skutečně nelze testovat webovou anketou s otázkou: „Myslíte si, že McDonald's přispívá k nárůstu obezity v okolí?“

Pište stručně a neopakujte či nereinterpretujte již napsané. Úsporný styl vás bude stát více času, jelikož exaktní formulace vyžadují více zamyšlení. Pamatujte však, že rozvláčný, mnohovýznamový či bezvýznamový, prozaický styl je ukazatelem, že jste nevěnovali psaní dostatek snahy a že si (což je mnohem horší) nevážíte čtenářova času.

3.3 „K jakým závěrům jste došli a jak jste problém zodpověděl“

Zde musí být uveden v detailu **jasný a konkrétní závěr a jeho případné výhody a slabiny**. Proto je vhodné volit úzce specifikované téma, abyste jej dokázali zodpovědět. Čím obecnější otázku si položíte, tím se vystavujete vyššímu riziku, že nějaký její aspekt opomenete a práce bude nedostatečná. Otázka „Co činí člověka šťastného?“ je špatnou, naproti tomu „Udávají studenti VŠE s největší spotřebou alkoholu nejvyšší úroveň životní spokojenosti?“ je vhodnou.

Tabulky, grafy, obrázky jsou vždy očíslovány a obvykle pojmenovány (data v nich jsou vždy popsána a jsou uvedeny měrné jednotky; HDP na osobu v USD, pulsů za minutu, počet zastávek na km^2). Ujistěte se, že v nich uvedené informace – důležité pro dokazování hypotézy – jsou

³Neužívejte formulace typu: „užitím indukce postuluji hypotézu, kterou poté empiricky verifikuji“. Obecným metodologickým popisem jen zbytečně duplikujete následný popis konkrétní užití metody.

reflektovány v textu. Závěr „Jak vidíte v tabulce č. 2, hypotéza platí.“ nepostačuje. A vice versa, nevyužíváte-li v textu některá vámi (byť pracně) zjištěná detailní data, není nutné je vkládat do hlavní práce, zařaďte je do přílohy a odkažte na ně (vizte Přílohu č. 1).

Vaše dílo nesmí být jen zamyšlení bez vyústění, závěr musí být zřetelně formulován a být smysluplný. Zvažte, zda-li jsou vaše závěry obecně platné či jsou nějak podmíněné (historicky, geograficky, socio-demografickými vlastnostmi respondentů, atd.).

Vyhýbejte se užívání přídavných jmen typu „zajímavý“, „úžasný“, „mne zarážející“. Vždy potlačte potřebu užívat hovorové obraty a emočně podbarvená slova (tedy, nezkoumáte-li zrovna frekvenci užívání vulgarit u pedagogů z různých kateder VŠE).

Dodržujte pravopis jazyka českého.⁴

4 Závěr

Ač dle názvu kapitoly matoucí, je snad již zřejmé, že hlavní závěry vaší studie až sem nepatří, protože již dvakrát zazněly! Zde maximálně uveďte hlavní myšlenku práce v jedné větě či odstavci. Především **nabídněte možné implikace vaší studie, otevřete další otázky**, kam budoucí tázání v daném tématu může směřovat.

Popište, **jaké využití vaše práce může mít**. Buďte však realističtí, doporučení pro změnu hospodářské politiky státu založené na výsledcích ankety mezi vašimi přáteli (N=12) je téměř jistě zcestné. Doporučení také musí odrážet logiku vašich výsledků. Pakliže jste zjistili, že nejvíce v knihovně kradou studenti kurzu etiky, úsečné doporučení o nutnosti intenzivnější výuky etiky na fakultě se proto nezdá být jasně.

Snažte se o ex ante reakci na možnou kritiku. Rozsah části je zhruba $\frac{1}{8}$ práce.

Každá kapitola nemusí být řazena na novou stranu, nadpisy však nikdy nejsou uváděny na konci stránky.

Vyjma mezer mezi kapitolami by se nikde v práci neměla objevovat „prázdná místa“.

⁴Krátkým, názorným a vtipným průvodcem vám může být mj. Zvoníček, Josef (2000): Stručná učebnice spisovatelství aneb Ta naše čeština česká, http://gvm.vm.cz/people/dvorak/vyuka/6a/skripta/ucebnice_spis.pdf [k 1. květnu 2010].

5 Seznam použité literatury

Tato kapitola začíná obvykle na samostatné stránce.

Vypracujte jej dle normy ČSN ISO 690 (podrobný návod naleznete v: Bratková, Eva (2008): Metody citování literatury a strukturování bibliografických záznamů podle mezinárodních norem ISO 690 a ISO 690-2: metodický materiál pro autory vysokoškolských kvalifikačních prací. Asociace knihoven vysokých škol ČR. Dostupné elektronicky na: <http://www.evskp.cz/SD/4c.pdf> [k 1. září 2010]).

Jde o **seznam v textu se objevivších referencí** (pro pravidla jejich vytváření rovněž vizte výše uvedený zdroj), nikoliv o souhrn veškeré literatury, kterou k tématu znáte či jste vyhledali. Tj. pakliže v textu referenci explicitně neužíváte, zde se neobjeví.

Většina referencí by měla být na odborné články. Používání odkazů na denní tisk, učebnice či encyklopedie (obvykle wikipedii) ve většině případů toliko ukazuje, že jste nevěnovali dostatek snahy vyhledání více hodnověrného zdroje. Důsledkem čehož vaše práce nebude považována za důvěryhodnou.

Příloha č. 1

V případě, že jste využívali dotazník, přiložte jeho přesné znění k práci. Do příloh můžete rovněž vložit zjištěné informace (tabulky, grafy, obrázky, atp.), které nebyly natolik důležité, aby se objevily v hlavním textu, ale práce z nich nepřímo vychází.

Pamatujte, že **výsledky odborných prací musí být ověřitelné**, tedy všechny kroky vašeho zkoumání musejí být z práce odvoditelné a přezkoumatelné.

Tato kapitola začíná obvykle na samostatné stránce.